

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/184594,Gorzki-smak-zwyciestwa-dodatek-historyczny-IPN-do-Kuriera-Porannego.html>
27.02.2026, 22:34

„Gorzki smak zwycięstwa” – dodatek historyczny IPN do „Kuriera Porannego”

Bezpłatny dodatek, przygotowany we współpracy z Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku, ukazał się 5 maja 2023

08.05.2023

W dodatku:

- Paweł Kornacki, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku – *Kres okupacji niemieckiej w Białymstoku*

W trzecią rocznicę niemieckiego ataku na Związek Sowiecki, w dniu 22 czerwca 1944 r. Armia Czerwona rozpoczęła operację „Bagration”. Doprowadziła ona do zniszczenia wojsk niemieckich Grupy Armii „Środek” oraz do zdobycia przez Sowietów znacznej części Białorusi i wschodniej Polski. Była to największa klęska Wehrmachtu podczas II wojny światowej.

- dr Marcin Markiewicz, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku – *Kontyngenty 1944-1945*

Gdy pod koniec wojny komuniści stanęli przed poważnym problemem aprowizacji kraju, wprowadzili obowiązkowe dostawy produktów rolnych.

- Jarosław Wasilewski, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku – *Koniec niemieckiej okupacji w Wiśniewach w październiku 1944 r. w świetle kroniki parafialnej*

II wojna światowa i okupacja niemiecka zniszczyły delikatną, składającą się z trzech narodowości, tkankę społeczną miasteczka. Niemcy zamordowali lub wypędzili stąd niemal wszystkich Żydów, liczna przed wojną mniejszość niemiecka w większości uciekła przed nadciągającą Armią Czerwoną w głąb Rzeszy. Pozostali Polacy, a przynajmniej ta część z nich, której Niemcy nie zabili, uwięzili, czy zmusili do ucieczki. To na ich oczach odgrywały się ostatnie sceny ponad pięcioletniej wojny.

- Paweł Niziołek, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku – *Krajobraz po „Burzy” – zdeptane nadzieje na polską suwerenność w Białymstoku po 27 lipca 1944 r.*

Wycofywanie się Niemców i spodziewane rychłe nadejście Sowietów wymuszało na podziemiu niepodległościowym ustosunkowanie się do tych wydarzeń – przygotowywano się do nich zresztą od dawna. Poza podjęciem działań zbrojnych wobec wycofujących się Niemców strona polska, zgodnie z rozkazami pochodzącymi od zwierzchnich czynników wojskowych i cywilnych, wystąpić miała wobec Armii Czerwonej w roli gospodarzy jawnie i z deklaracją każdej formy wsparcia. Na całej Białostocczyźnie, a szczególnie w Białymstoku, ważnym krokiem na drodze do suwerenności było objęcie przez delegata rządu Józefa Przybyszewskiego „Grzymałę” funkcji de facto wojewody białostockiego, co zakomunikowano społeczeństwu w obwieszczeniu rozwieszonym w mieście 26 lipca 1944 r., a więc w dniu poprzedzającym wkroczenie Sowietów.

- Waldemar Tyszk, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku – *Wojna po wojnie nad Narwią*

Jednym z obszarów Białostocczyzny, na których aktywizował się polski, antykomunistyczny ruch oporu, były nadnarwiańskie gminy wchodzące w skład ówczesnego powiatu wysokomazowieckiego.

- dr Diana Maksimiuk, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku - *Pod czerwoną gwiazdą. Początki sądownictwa na Białostocczyźnie (1944-1945)*
Konflikt światowy jeszcze się nie skończył, gdy komuniści w najlepsze instalowali swoje rządy w kraju nad Wisłą. Po zajęciu przez Sowietów większości terenów przedwojennego województwa białostockiego w lipcu 1944 r. i tu szybko przystąpili do realizacji swojego politycznego planu.
- dr hab. Krzysztof Sychowicz, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku - *Powiat Łomżyński w nowych realiach (lata 1944-1945)*
Na przełomie 1944 i 1945 roku nastąpił czas terroru, skierowanego praktycznie przeciwko wszystkim, którzy nie chcieli poddać się woli Moskwy. W pacyfikacjach uczestniczył rodzący się polski aparat represji, który nabierał doświadczenia w zwalczaniu podziemia niepodległościowego.
- Jerzy Autuchiewicz, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku - *9 Dywizja Piechoty w krwawej łaźni na Łużycach*
Udział 2 Armii Wojska Polskiego w operacji łużyckiej jest jedną z najtragiczniejszych kart w historii oręża polskiego.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Do pobrania

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

GORZKI SMAK ZWYCIĘSTWA

BEZPŁATNY DODATEK PRZYGOTOWANY WE WSPÓŁPRACY Z ODDZIAŁEM INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ W BIAŁYMSTOKU

PIĄTEK
5 MAJA 2023

KRES OKUPACJI NIEMIECKIEJ W BIAŁYMSTOKU

W trzecią rocznicę niemieckiego ataku na Związek Sowiecki, w dniu 22 czerwca 1944 r. Armia Czerwona rozpoczęła operację „Bagration”. Doprowadziła ona do zniszczenia wojsk niemieckich Grupy Armii „Środek” oraz do zdobycia przez Sowietów znacznej części Białorusi i wschodniej Polski. Była to największa klęska Wehrmachtu podczas II wojny światowej.

PAWEŁ
KORINACKI
Instytut Pamięci
Narodowej
Oddział Białystocki

Jednym z rezultatów operacji Bagration było zajęcie przez Sowietów Białegostoku. Niemcy, spodziewając się tego, przystąpili do ewakuacji miasta już w początkach lata 1944 r. Wywozili maszyny z fabryk, towary ze sklepów, surowce, narzędzia, amunicję, sprzęt lotniczy i archiwa.

Do 19 lipca 1944 r. miasto opuścili wszyscy cywili Niemcy, a w dniach 23-25 lipca rozpoczęło się palenie i wysadzanie obiektów wojskowych w mieście. Niszczono także budynki prywatne zamieszkałe wcześniej przez Niemców, urzędy, sieć elektryczną i linie telefoniczne. Dochodziło do rabunków. Działaniami tymi zajmowały się oddziały tyłowe, tzw. Brandkommando.

Tak w meldunku AK wyglądały ostatnie chwile Niemców w Białymstoku:

„Już na parę tygodni przed wkroczeniem Armii Czerwonej Niemcy rozpoczęli systematycznie niszczyć centrum miasta. Przede

Ruiny Białegostoku

Ciąg dalszy na str. 2

Gorzki smak zwycięstwa

Pliki do pobrania

[„Gorzki smak zwycięstwa” - dodatek historyczny IPN do „Kuriera Porannego” \(pdf, 2.23 MB\)](#)